

Information om radon (senast uppdaterad: 2007-10-31)

Vad är radon?

Radon är en radioaktiv gas som finns i berggrunden. Om man har höga halter radon i inomhusluften ökar risken att man utvecklar lungcancer. För de flesta är riskökningen liten, men för rökare blir risken för cancer betydligt större. Risken att bli sjuk ökar både med stråldosen och med exponeringstiden.

Vem får problem med radon?

Eftersom radon alltid finns i marken kan alla hus teoretiskt sett få problem. Risken varierar bland annat med typ av berggrund, byggnadsmaterial i huset, husets ventilation och sprickor i grunden. Risken för radon i dricksvattnet ökar med djupborrad brunn. Vatten från kommunala vattenverk kontrolleras regelbundet så att det inte innehåller för höga halter radon.

Är lättbetong farlig?

All lättbetong är inte farlig. Radon finns i höga halter i vissa typer av lättbetong, gjord på alunskiffer. Denna betong kallas blåbetong (eller blågrå lättbetong) och användes i en del byggen från 1920-talet till början av 1980-talet.

Är det farligt att dricka radonhaltigt vatten?

Problemet med radon i dricksvattnet är framför allt att radonet avges till inomhusluften. För att förhindra detta finns gränsvärden för när man bör åtgärda vattnet. För egen brunn rekommenderar Socialstyrelsen att man åtgärdar vattnet om radonhalten överstiger 1000 Bq/l.

Hur får man veta om man har för höga radonvärden?

Radon syns inte, känns inte och luktar inte. Enda sättet att få veta om ett hem ligger under gränsvärdet 200 Bq/m³ är att utföra en mätning. Om man bor i hyreshus kan man själv eller fastighetsägaren utföra mätningen: fastighetsägaren är skyldig att kontrollera eventuella risker för människors hälsa, men behöver inte göra mätningar i varje enskild lägenhet. Det är alltid fastighetsägarens ansvar att åtgärda problemet om halten visar sig vara för hög.

När ska man mäta radon?

Eftersom man vill komma åt de högsta värdena man utsätts för i huset, ska mätningar utföras under vintern när man inte vädrar så mycket. Mätningen tar dessutom ett par, tre månader. Lämplig mätsäsong är 1 oktober till 30 april. Mätning av radon i brunnsvatten kan utföras året runt.

Vad kan man göra åt problemen?

Vilka åtgärder man ska välja beror på vad som orsakar problemet. Ibland räcker det att förbättra ventilationen. Andra åtgärder är att installera radonsug eller täta sprickor i husgrunden. Radon i vatten kan vanligen minskas med luftning. En konsult kan hjälpa till att reda ut varifrån radonet kommer och vilken åtgärd som är lämpligast.

Kan man få bidrag för åtgärder?

Ja, om du ska sänka radonhalten till under 200 Bq/m³ i inomhusluften. Hälften av kostnaden kan du få bidrag för (minst 1000, max 15 000 kronor). Gäller åtgärden vatten kan du få bidrag om anledningen till åtgärden är att minska radonhalten i inomhusluften. Ansökan lämnas till Länsstyrelsen.

Var kan man få mer information?

Miljökontoret har ett antal broschyrer med information. Vill du veta mer finns mycket information på webben. Se t.ex. www.radonguiden.se, www.boverket.se och www.ssi.se. Om du har fler frågor kan du alltid kontakta oss på miljökontoret.

Radonmätningsföretag*

Gammadata, Box 15120, 750 15 Uppsala, tel: 018-480 58 00 www.gammadata.se	Inomhus & vatten
MRM Konsult, Box 63, 971 03 Luleå, tel: 0920-604 60 www.mrm.se	Inomhus & vatten
Independia, Första Långgatan 26, 413 28 Göteborg, tel: 031-712 98 00 www.independia.se	Inomhus
PASELA miljösupport, Box 5093, 426 05 Västra Frölunda, tel: 031-769 19 75 www.pasela.se	Inomhus
ALcontrol, Bromsgatan 4A, 653 41 Karlstad, tel: 054-21 30 77 www.alcontrol.se	Vatten
Lantmännen Analycen AB, Box 905, 531 19 Lidköping, tel: 0510-887 00 www.analycen.se	Vatten

Radonsaneringsföretag*

Alig AB, Hammarsmedsgatan 15, 542 35 Mariestad, tel: 0501-27 87 60 www.alig.se	Utredning, Ventilation, m.m.
Flisby AB, Syredavägen 14, 578 75 Flisby, tel: 0380-80 200 www.flisbyab.se	Radonsug
LR Konsult, Teknikringen 1A, 583 30 Linköping, tel: 013-210880 www.lr-konsult.se	Utredning, Ventilation, m.m.
Europe Vattenrening AB, Box 58, 360 50 Lessebo, tel: 0478-10017 home.swipnet.se/rening	Radonavsiljare
Plåtslageritjänst, Strömgatan 31, 666 31 Bengtsfors, tel: 0531-611 40 www.platslageritjanst.se	Ventilation

* Dessa listor är inte en rekommendation från vår sida; de baseras på vilka företag vi mottagit information ifrån eller känner till på annat sätt. Deras kompetens har inte bedömts. Vissa av företagen kunde ha stått på båda listorna. På www.ssi.se kan du hitta en lista med konsulter som utbildats inom radonåtgärder m.m. av Statens Strålskyddsinstitut och på www.funkis.se finns en lista över OVK-besiktningsmän som genomgått radonutbildning.